

Bestemmelsen er ikke til hinder for, at man ved afhøringer for lukkede døre kan komme ind på generelle spørgsmål, når dette indgår som et naturligt led i forbindelse med de temaer, afhøringen angår. Dette gælder også ved afhøring af justitsministre, ledende embedsmænd i Justitsministeriet samt chefen/souschefen for Politiets Efterretningstjeneste. Er hovedtemaet for afhøringen derimod de ovenfor nævnte generelle spørgsmål, forudsættes det, at dette tema udskilles med henblik på at foretage afhøring af de nævnte personer i møder for åbne døre.

Det skal fremhæves, at de forhold, der ikke vil blive belyst i offentlige møder, vil blive behandlet og klarlagt i den øvrige del af undersøgelsen, og at de vil indgå i den beretning, der skal offentliggøres, jf. § 20. Herved vil indholdet af det, der er kommet frem i undersøgelsen, herunder også i afhøringer for lukkede døre, blive tilgængeligt for offentligheden.

Med henblik på at undgå, at spørgsmålet om åbne eller lukkede døre løbende kan gøres til genstand for kæremål til Østre Landsret, foreslås det, at undersøgelseskommissionens beslutninger om, hvorvidt afhøringer skal foregå for åbne eller lukkede døre, ikke kan påkæres, jf. § 18, stk. 3.

4. Andre konsekvenser af undersøgelsens særlige karakter.

Hensynet til at beskytte de ofte meget følsomme oplysninger, der indgår i en undersøgelse som den foreliggende af Politiets Efterretningstjeneste, har ikke kun betydning for spørgsmålet om, hvorvidt undersøgelsen bør gennemføres for åbne eller lukkede døre. Beskyttelse hensynet har også betydning for andre spørgsmål om undersøgelsens tilrettelæggelse og gennemførelse.

For det første kan nævnes udformningen af den beretning, som undersøgelseskommissionen skal afgive, og som skal offentliggøres. Det er vigtigt, at beretningen indeholder en fyldestgørende redegørelse for de spørgsmål, som undersøgelseskommissionen efter kommissoriet skal undersøge, klarlægge og vurdere. Det er imidlertid samtidig vigtigt, at beretningen udformes på en sådan måde, at den ikke skader efterretningstjenestens aktuelle efterforskninger og fremtidige virkemuligheder, herunder i forhold til udenlandske samarbejdspartnere, samt hensynet til tredjemænd (kilder, tidligere mistænkte m.v.) Ved udformningen af beretningen må kommissionen således foretage en meget nøje afbalancering af på den ene side hensynet til at give en fyldestgørende redegørelse og på den anden side hensynet til, at de nævnte interesser ikke skades. Der henvises til forslagens § 20.

Det nævnte beskyttelse hensyn har endvidere betydning for omgangen med det materiale, der indgår i undersøgelsen. Ved andre undersøgelser har det været almindeligt, at relevant materiale udleveres til undersøgelsesorganet. Ved en undersøgelse som den foreliggende taler hensynet til dokumentets sikkerheden imidlertid for, at materialet forbliver i PET, således at kommissionen får adgang til at gøre sig bekendt med indholdet af materialet dér. Heroverfor står, at det kan være vanskeligt for undersøgelseskommissionen at gennemføre undersøgelsen, hvis den ikke har en umiddelbar og let adgang til materialet. Også disse modstående hensyn må afbalanceres i forhold til hinanden, jf. forslagens §§ 4 og 5.

Den særlige karakter af de oplysninger, der indgår i undersøgelsen, har også betydning for, i hvilket omfang de involverede ministre og embedsmænd samt deres bisidderer kan få adgang til det materiale, der indgår i eller frembringes som led i undersøgelsen.

Efter forslaget fra Nordskov Nielsen-udvalget skal bisidderne have adgang til alt materiale, der indgår i undersøgelsen. De skal endvidere have adgang til at overvære afhøring af samtlige vidner, ligesom de har ret til at få udskrift af forklaringerne.

Efter regeringens opfattelse vil en så vid adgang for bisidderne til at få udleveret undersøgelsens materiale være vanskeligt at forene med hensynet til at sikre, at de ofte meget fortrolige oplysninger ikke kommer på afveje. Samtidig er det imidlertid vigtigt, at bisidderne har mulighed for på en retssikkerhedsmæssig forsvarlig måde at varetage deres klienters interesser i forbindelse med undersøgelsen.

Udformningen af bisidderordningen i det foreliggende forslag bygger på en afbalancering af disse modstående hensyn.

Det foreslås således, at bisidderen som udgangspunkt kun har adgang til materiale, der er af betydning for den pågældendes egen klient. Bisidderen har endvidere som udgangspunkt kun ret til at overvære afhøringer af sin egen klient og til at få udskrift af dennes forklaringer. I det omfang, forklaringer afgivet af andre er af betydning for klienten, har bisidderen ret til at gøre sig bekendt med indholdet og - hvis det findes sikkerhedsmæssigt forsvarligt - få en udskrift af forklaringen. Foregår afhøringer i offentlige møder, har bisidderen ret til at overvære afhøringerne og til at få udskrift af de afgivne forklaringer. Der henvises til forslagens § 12, stk. 1 og 2.

Kan der i lyset af det, der hidtil er fremkommet i undersøgelsen, efter kommissionens opfattelse blive spørgsmål om at afgive belastende vurderinger - det være sig bevisvurderinger, retlige vurderinger eller